

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

НЕДІЛЯ
23
ТРАВНЯ
1954 року
№ 15 (414)

Ціна 20 коп.

Хай живе і міцніє нерушима
дружба народів СРСР—
джерело могутності і сили
нашої великої Батьківщини!

ВЕЛИКЕ СВЯТО ВСЬОГО РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

300 років тому український народ на славній Переяславській Раді виявив свою могутню волю і прийняв історичне рішення про возз'єднання України з Росією в єдиній державі. Святування цієї видатної дати є величезним торжеством не тільки українського і російського народів, але й усіх народів нашої соціалістичної держави.

Возз'єднання України з Росією було закономірним результатом всього попереднього історичного розвитку двох великих слов'янських народів, настільки близьких, за визначенням В. І. Леніна, і мовою, і місцем проживання, і характером, і історією. Український народ, навки зв'язавши свою долю з братнім російським народом, врятував себе від іноземного поневолення і забезпечив можливість свого національного розвитку. Разом з тим возз'єднання України з Росією багато в чому сприяло зміцненню Російської держави і піднесенню її міжнародного авторитету.

В спільній боротьбі проти спільних ворогів — іноземних загарбників, царизму, поміщиків і капіталістів — зросла і міцніла братерська дружба російського, українського та інших народів, які виступали проти соціального рабства і національного пригноблення.

Нерозривна дружба російського і українського народів бере свій початок з глибини віків.

З особливою силою прагнення українського народу до возз'єднання з Росією проявилось в період народно-визвольної війни 1648—1654 років, коли на боротьбу проти шляхетського рабства піднялась вся Україна. Безпосередню участь у війні брали також загони донських козаків, російське селянство і міщани.

Значну підтримку Україні в боротьбі з польськими панами подав білоруський народ. Селяни Молдавії сприяли захисту українських земель від набігів турецько-татарських орд.

Український народ під керівництвом видатного державного діяча і полководця гетьмана Богдана Хмельницького і його найближчих сподвижників — Максима Кривоноса, Івана Богуна, Данила Нечая одержали ряд блискучих перемог над військами польської шляхти.

Возз'єднанням з Росією народ України закріпив свої давні, історично утворені нерозривні зв'язки з російським народом і врятував себе від поневолення шляхетською Польщею і султанською Туреччиною.

Незважаючи на антинародну політику царизму і панівних класів, возз'єднання України з Росією мало величезне прогресивне значення для дальшого політичного, економічного і культурного зближення українського і російського народів у рамках єдиної могутньої Російської держави.

Своєю реакційною політикою царизм намагався придушити на Україні все живе, забороняв вживання української мови, переслідував українську культуру і літературу. Проте прогресивні діячі російського народу завжди визнавали право України на національну незалежність. Країни сходу Росії і України спільно боролися проти ганебної і злочинної політики нацькування народів один на одного, політики, яку проводили російські і українські поміщики та капіталісти.

Під впливом могутньої російської культури, яка дала світові Ломоносова, Радішева, декабристів, Пушкіна, Бєлінського, Герцена, Некрасова, Чернишевського, Толстого, Горького, розвивались видатні діячі українського народу: поет революціонер-демократ Т. Шевченко, письменники і поети демократичного табору М. Вовчок, П. Грабовський, П. Мир-

ний, М. Коцюбинський, Л. Українка. Революціонер-демократ Іван Франко говорив: ми любимо великоруський народ і бажаємо йому всілякого добра.

Передова демократична культура російського і українського народів, розвиваючись в тісній взаємодії і взаємно збагачуючись, мала великий вплив на розвиток громадської думки і революційно-визвольної боротьби російського, українського та інших народів, що населяли Росію. Багато діячів української культури отримали освіту в Московському та інших російських університетах. Відомі російські вчені Пирогов, Бредихін, Бекетов, Сеченов, Мечніков, Скліфасовський та багато інших працювали в тісній співдружності з українськими вченими Київського, Харківського та Одеського університетів. В той же час видатні вчені-українці Бодянский, Срезневський, Варвинський, Буняковський, Остроградський та інші збагачували своїми працями російську науку.

Вирішальне значення в визвольній боротьбі російського і українського народів і всіх інших народів Росії мала поява на історичній арені найпередовішого і найреволюційнішого в світі російського пролетаріату і його бойового авангарду — Комуністичної партії.

Очолюючи революційну боротьбу за повалення царизму, за побудову нового, соціалістичного суспільства, Комуністична партія, її вожді Ленін і Сталін багато разів підкреслювали величезне значення пролетарського інтернаціоналізму і необхідність єдності дій пролетаріату всіх національностей. Ленін вчив, що тільки «при єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдності про неї не може бути і мови».

Велика Жовтнева соціалістична революція, здійснена робітничим класом Росії на чолі з Комуністичною партією і в союзі з найбільшим селянством, допомогла українському народові, як і всім іншим народам Росії, звільнитися від царизму і буржуазії і побудувати свою соціалістичну Радянську державу.

Завдяки непорушній дружбі з великим російським народом та іншими народами нашої країни Радянська Україна перетворилась в одну з передових республік Радянського Союзу — в індустріально-колгоспну державу.

В післявоєнний період, при допомозі великого російського народу та інших народів нашої країни, народне господарство України повністю було відбудоване.

Бурхливо розквітла за роки радянської влади українська культура, національна за формою і соціалістична за змістом. На Україні успішно здійснюється семирічна і розширюється десятирічна освіта.

В 144 вузах разом з заочниками отримують вищу освіту понад 275 тис. чоловік, а в 601 технікумі та інших середніх спеціальних учбових закладах — 265 тис. чоловік.

Трьохсотріччя возз'єднання України з Росією український народ, як і всі народи Радянського Союзу, відзначає в розквіті своїх творчих сил. Трудящі Радянської України пліч-о пліч з усіма народами СРСР ведуть боротьбу за втілення в життя історичних постанов XIX з'їзду партії, вересневого і лютнево-березневого Пленумів ЦК КПРС, за здійснення найнаступнішого всенародного завдання — протягом найближчих двох-трьох років докорінно підняти життєвий рівень трудящих і тим самим зробити новий великий крок на шляху до комунізму.

В ДРУЖБЕ НАШЕ СЧАСТЬЕ

Бывает так:
большому чувству тесно,
Его ничем
в груди не удержат,
Тогда словами
самой лучшей песни
Об этом чувстве
хочется сказать,
Чтобы оно
через любые дали
Во все концы,
ко всем друзьям неслось...
Вот так и мы
хотим, чтоб все узнали,
Что наше счастье —
в дружбе родилось.
Большой дорогой,
а не тропкой узкой.
Сквозь все преграды
к цели мы придем —
Ведь триста лет
украинец и русский —
Родные братья —
шли одним путем.
Из века в век
мы бились за свободу,

И наша дружба
кровью скреплена,
Единой
стала воля
двух народов,
Во всем сияньи
расцвела весна.
Плечо к плечу,
одним могучим строем
С тобой, Россия,
мы идем вперед,
Народы наши
коммунизм построят —
К его вершинам
Партия ведет.
В семье единой
мы непобедимы —
Лишь в дружбе
наши силы расцвели.
Пусть наш союз,
народы-
побратимы,
Примером будет
людям всей земли!
В. ЛЫСЕНКО,
студ. II курса филологического ф-та.

На ознаменування 300-річчя возз'єднання України з Росією

ЮВІЛЕЙНА НАУКОВА СЕСІЯ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ УНІВЕРСИТЕТУ

В роботі сесії взяли участь видатні вчені СРСР і УРСР, представники університетів, новатори виробництва, студенти.

10—11 травня в Одесі відбулась урочиста сесія Відділу біологічних наук Академії наук УРСР, а з 12 по 14 травня в нашому університеті проходила наукова сесія професорсько-викладацького складу.

Обидві сесії були присвячені знаменній даті 300-річчя возз'єднання України з Росією. В роботі наукової сесії університету взяли участь науковці працівники, практичні лаборанти, лікарі медичні та ветеринарні, педагоги, представники виробництва, студенти університету та сільськогосподарського інституту.

На сесії були також присутні наші дорогі гості—представники АН СРСР і АН УРСР, Кримського філіалу АН СРСР, представники Московського, Ленінградського, Київського, Харківського, Дніпропетровського, Львівського, Кишинівського, Чернівцького університетів, вчені Одеси, новатори виробництва.

В роботі наукової сесії взяли участь більш як 1200 чоловік. Особливо слід відмітити аудиторію до 700 чоловік на 3-х засіданнях секції біологічних наук.

На пленарному засіданні, яке відкрив вступним словом ректор університету професор С. І. Лебедев, з доповідями виступили доцент С. М. Ковбасюк—«300-річчя возз'єднання України з Росією—свято дружби народів нашої Батьківщини» і доцент Збандуло П. І.—«Горький і українська література».

На секційних засіданнях прочитано 37 доповідей.

У вступному слові ректор університету професор Лебедев в своїх доповідях професор Іванченко, професор Прендель і професор Пузанов розказали багато цікавих фактів з минулої вітчизняної науки, про співдружність українських і російських вчених, про видатних вчених, які працювали в Одеському, в минулому—Новоросійському університеті. Доповідачі яскраво показали минуле нашої вітчизняної науки, багатого надзвичайно важливими фактами, які зберегли свою цінність і в наш час.

На секції суспільних наук були заслухані доповіді доцента Чухрія — «Великий російський народ—визагна нація Радянського Союзу», кандидата історичних наук Некрасова—«Спільна боротьба російського і українського народів у Вітчизняній війні 1812 р.», доцента Єфремова П. Н.—«Викриття діяльності великоросійських шпівнівців і українських буржуазних націоналістів в ідеологічній підготовці першої світової війни» та інші.

В роботі секції суспільних наук взяли участь вчені Кишинівського університету. Доцент Кишинівського університету Доранов виступив з цікавою доповіддю — «Молдавська Автономна Радянська Соціалістична Республіка в складі Української РСР (1924—1940)».

На секції філологічних наук заслухано 5 доповідей, присвячених проблемі російсько-українських літературних зв'язків, розкриттю спільності обох культур, благотворного впливу російської прогресивної культури і літератури на розвиток української літератури. Великий інтерес викликали доповіді доцента Когана—«Спільність естетичних поглядів російських революціонерів-демократів і Т. Г. Шевченка», кандидата філологічних наук М. Левченка — «Шевченко і російський театр», доцента Букатевича—«Основні моменти в розвитку східнослов'янських мов» і аспранта І. Дузя—«Образ Т. Г. Шевченка в російській радянській поезії».

На високому ідейному і науковому рівні пройшла робота секції фізико-математичних і біологічних наук. Про творчу співдружність російських і українських астрономів і фізиків з доповідями виступили заслужений діяч наук УРСР, лауреат Сталінської премії професор Е. А. Кирилов та член-кореспондент АН УРСР професор В. П. Цесевич. Про творчу співдружність українських і російських математиків з доповіддю цікаву доповідь прочитав доцент Мірак'ян.

З особливо великим творчим піднесенням проходила робота біологічної секції.

В доповіді «Вклад українських і російських вчених в справу вивчення рослинності УРСР» член-кореспондент АН УРСР професор В. А. Поваричин висвітлює роль вчених України при вивченні рослинного світу України. Це вивчення проводилось в тісному зв'язку з російськими вченими.

В доповіді «Розвиток експериментальної морфології на Україні в працях вчених Одеського університету» член-кореспондент АН УРСР професор М. О. Савчук зупинився на роботах, проведених в нашому університеті, які дозволили виявити реоцини, що прискорюють регенераційні процеси. Доповідач розповів також про дослідні кафедри зоології безрешетних над шовкопрядом та бджолами.

В доповіді «Розвиток гідробіологічної науки на Україні» професор Прендель А. Р. зупинився на ролі багатьох вчених України, що працювали в галузі гідробіології Чорного моря і лиманів, причому значна робота була виконана вченими нашого університету.

В доповіді «Розвиток дарвінізму вченими України» професор Іванченко П. Л. вказав на роль таких вчених, як Мечников, Ковалевський, Ценковський, Шманкевич, Третьяков, та інших в розвитку дарвінізму. Велике значення для їх досліджень мав вплив співдружності російських і українських вчених.

В своїй змістовній доповіді відомий вчений, академік К. І. Скрябін, основоположник науки гелмїнтології, розповів про розвиток гелмїнтозів в СРСР і дав наукове пояснення проблеми цестодів гелмїнтозів у нашій країні.

В надзвичайно цікавій і насиченій новими оригінальними експериментальними даними доповіді «Спадщина Мечнікова та імунітет зародку» лауреат Сталінської премії професор Токін з нових позицій повідомив дані про імунітет у зародку не лише у ссавців, але й інших живих істот.

Великий теоретичний і практичний інтерес мають доповіді лауреатів Сталінської премії членів-кореспондентів АН СРСР Красильнікова та Мішустіна.

В доповіді професора Мішустіна «Мікроорганізми, як показник типу і родючості ґрунту» з великою переконливістю і науковою обґрунтованістю показана можливість використання мікроорганізмів для діагностики типу і стану ґрунту.

Проф. Московського університету Красильніков у ґрунтовній доповіді повідомив дуже цікаві дані про значення мікроорганізмів для життя рослин та мікростимулятора в житті рослин, а також про використання агробіотиків для підвищення стійкості рослин щодо бактеріальних і грибових захворювань.

Великий інтерес викликали

доповіді проф. Токіна і проф. Янович про проблему фітонцидів у біології і медицині, які супроводжувались виключно цікавими кінофільмами.

На секції хімічних наук професор Плісов у своїй доповіді висвітлює розвиток хімічної науки на Україні в працях вчених Одеського університету. Доцент Позигун розповів про методи одержання фтористого натрію із фтористих газів суперфосфатного виробництва і значення його в народному господарстві. З доповідями виступили також проф. Давтян і доктор технічних наук Большаков.

Проф. І. І. Пузанов виступив з інтересною доповіддю «100 років зоологічних досліджень в Одесі».

На заключному пленарному засіданні були підведені підсумки наукової сесії.

Наукова сесія викликала великий інтерес науковій громадськості міста. Вона показала єдність творчої співдружності українських і російських вчених і справила благотворний вплив на подальше укріплення цієї творчої співдружності. Наукова сесія показала зрослий рівень наукових досліджень радянських вчених.

Зараз всі трудящі Радянської України на заводах і шахтах, на полях і в лабораторіях самовіддано борються за втілення в життя історичних рішень XIX з'їзду КПРС, вересневого та лютого-березневого пленумів ЦК КПРС. Розуміючи велику роль радянської науки, вчені Одеського університету, як і всі вчені нашої Батьківщини, готові віддати всі свої сили і знання на виконання цих рішень партії.

Широко відзначаючи 300-річчя возз'єднання України з Росією, радянські люди всіх республік і областей славлять Комуністичну партію—натхненника незламної дружби народів СРСР, мудрого керівника і організатора трудящих в їх боротьбі за перемогу комунізму.

Проф. В. П. ТУЛЬЧИНСЬКА, проректор по науковій частині, член-кореспондент АН УРСР.

На фото: (зліва направо) студентки філологічного факультету Г. Стаднік, А. Славина, Г. Чорба готуються до екзаменів. Фото А. Туровського.

Визвольна війна українського народу 1648—1654 р.р. в народно-поетичній творчості

В дні, коли весь радянський народ широко відзначає велике національне свято російського і українського народів — 300-річчя їх возз'єднання,—ще повніше і яскравіше постає перед нами велич дружби двох братніх народів, велич визвольної боротьби українського народу 1648—1654 рр.

Богдан Хмельницький очолив національно-визвольну війну, і тому не випадково, що з його ім'ям зв'язані визвольні прагнення народу. Його устами висловлює народ свою ненависть і немирність до польської шляхти в думі «Про Барабанца і Хмельницького». Хмельницький закликає до нещадної боротьби з шляхтою:

На лядські табури наїжджайте,
Лядські табури на три часті розбивайте,
Ляхів, мостивих панів у пень рубайте...

Перемога над шляхетськими військами під Жовтими Водами і Корсунем навесні 1648 року, повний розгром шляхти був торжеством народних мас, які з любов'ю оспівали ці події в піснях і думах. Як символ непереможної сили виступає в думі «Битва під Жовтими Водами» образ Хмеля, тобто Богдана Хмельницького:

Чи не той то хмель, що коло тичин в'ється?
Ой, той то Хмельницький, що з ляхами б'ється...

Чи не той то хмель, що по ліві трає?
Ой, той то Хмельницький, що ляхів рубає.

Богдан Хмельницький керує боротьбою широких народних мас і в цьому відчуває свою силу, а народні маси повстали проти соціально-національного гніту і з самовідданим героїзмом боролись за своє визволення, нещадно знищуючи ворогів:

Од нас, козаків, од нас, юнаків,
Ні один ляхок не скрився!

Богдан Хмельницький був відданим народним масам, в їх підтримці вбачав можливість успішної боротьби з іноземними загарбниками. В пісні «Про Хмельницького» на повідомлення про наступ 40-тисячної польської армії Хмельницький відповідає, що почуває «потогу» за собою—підтримку народних мас, — а тому ворог не страшний:

А я ляхів не боюся, гадки не маю,
За собою велику потугу я знаю...

Як умільний політик, Хмельницький використовує в боротьбі проти Польщі орду кримського хана:

Ище й орду татарську за собою веду,
А все того, вражі ляхи, на вашу биду.

В роки боротьби з польською шляхтою, рятуючись від переслідувань і гніту на території, нею захопленій, український люд тисячами переселявся на землі російської держави, де знаходив дружній прийом. В тяжкий для українського народу час старший російський брат постійно надає йому допомогу хлібом і зброєю, підтримує його морально. Український народ прагнув возз'єднатись з російським народом, і в

його думах та піснях виражалося це прагнення, зокрема в думі «Повстання після Білоцерківського миру». Б. Хмельницький не тільки не перечив, а, навпаки, сприяв переселенню, вів увесь час переговори з московським урядом про возз'єднання України з Росією.

В яскравих образах подає дума «О походе Хмельницького в Молдавию» єдність Хмельницького з народом і одностайність виступу мас на боротьбу за остаточне визволення від польсько-шляхетського гніту.

У визвольній війні був проявлений масовий героїзм трудящого народу. Пісні і думи в своїй більшості показують роль народних мас у визвольній боротьбі. Народні думи і пісні відображають єдність керівників і мас у боротьбі, разом з тим показують, що маси ясно усвідомлюють своє вирішальне значення, відчувають свою силу.

Одним із кращих снів народу, одним із його талановитих і відважних керівників був полковник Данило Нечай.

Улюбленим народним ватажком був також Іван Богун. З народних пісень і дум він постає як талановитий і хоробрий керівник народної боротьби. Дума «Іван Богун» відтворює героїчну оборону козаків під Іваною, а потім дає йому характеристику:

Силу він ляхів-турків стреляв
І шабелями рубав,
На аркан забирав,
В річку Буг їх утоплював.

Оптимізм, віра в перемогу і готовність продовжувати боротьбу за звільнення рідного краю звучать і в думах, і в піснях, зокрема в таких як «Повстання після Білоцерківського миру». «Розлилися круги бережечки» та інших. Засобом художнього паралелізму створюється образ незлоленої України:

Гей, у лузі червона калина, гей,
Гей покхиллася,
Чогось наша слава Україна, гей,
Гей заступилася.

Та народ бореться за своє визволення і здобуде перемогу:
А ми ж тую червону калину, гей,
Гей та підлінемо,
А ми ж свою славу Україну, гей,
Гей та розвешлимо.

Знов піднявся народ, почалась уперта боротьба і вигнані українські народи добровільно приходять загонами доносських козаків під керівництвом Матвеєва. В сатиричних тонах подає дума «Повстання після Білоцерківського миру» втечу бундівців і полкових ляхів, що ховаються від козацької шаблі в кущах:

Тоді ляхи, мостиві панів бували
Усі по кущах, по лісах повтікали...

Національно-визвольна війна українського народу проти польської шляхти закінчилась в 1654 році возз'єднанням України з Росією.

В народно-поетичній творчості з любов'ю оспівані ці істо-

Конференція з історії астрономії на Україні

15—16 квітня Одеський державний університет ім. Мечнікова провів конференцію з історії астрономії на Україні присвячену 300-річчю возз'єднання України з Росією.

Конференція з такою тематикою вперше була проведена в нашій країні. В ній взяли участь професори і викладачі нашого університету, наукові співробітники астрономічного обсерваторії, а також вчені, що прибули з Києва, Львова, Полтави і Миколаєва.

Конференцію відкрив вступним словом ректор університету проф. С. І. Лебедев. Потім виступив із вступною доповіддю на тему «Співдружність російських і українських астрономів» член-кореспондент АН УРСР проф. В. П. Цесевич. В доповіді проф. В. П. Цесевича було яскраво показано, що розвиток астрономії на Україні проходив під постійним дружнім впливом і увагою з боку російських астрономів. Він підкреслив, зокрема, роль директора Пулковської обсерваторії академіка О. В. Струве в справі створення Одеської астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

прилади та інструменти. Він разом з професором Московського університету Любимовим вперше створив кіно. Таким чином, пріоритет в цьому чудовому винаході належить не іноземним братам Льюьєр, а нашим співвітчизникам. Й. А. Тимченко також сконструював і збудував перший електродвигун. За багато своїх винаходів Й. А. Тимченко був удостоєний нагород на міжнародних і вітчизняних виставках.

З великим інтересом було вислухано доповідь директора Львівської астрономічної обсерваторії проф. М. С. Ейгенсона про історію розвитку астрономії в Західній Україні.

Проф. М. С. Ейгенсон підкреслює, що Львівська обсерваторія була єдиним астрономічним закладом в Західній Україні, і тільки після возз'єднання Західної України з Українською Радянською Соціалістичною Республікою ця обсерваторія могла стати крупним науковим дослідницьким закладом, що збагатив радянську науку рядом важливих робіт в галузі вивчення Сонця і з теоретичної астрофізики.

Член-кореспондент АН УРСР директор Полтавської гравіметричної обсерваторії АН УРСР З. Н. Аксентьев і директор Миколаївського відділу Пулковської обсерваторії Я. Є. Гердон докладно розповіли про історію цих наукових закладів.

В заключній доповіді заступника директора Одеської астрономічної обсерваторії Б. В. Новопашенного були викладені основні моменти історії нашої обсерваторії.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

15—16 квітня Одеський державний університет ім. Мечнікова провів конференцію з історії астрономії на Україні присвячену 300-річчю возз'єднання України з Росією.

Конференція з такою тематикою вперше була проведена в нашій країні. В ній взяли участь професори і викладачі нашого університету, наукові співробітники астрономічного обсерваторії, а також вчені, що прибули з Києва, Львова, Полтави і Миколаєва.

Конференцію відкрив вступним словом ректор університету проф. С. І. Лебедев. Потім виступив із вступною доповіддю на тему «Співдружність російських і українських астрономів» член-кореспондент АН УРСР проф. В. П. Цесевич. В доповіді проф. В. П. Цесевича було яскраво показано, що розвиток астрономії на Україні проходив під постійним дружнім впливом і увагою з боку російських астрономів. Він підкреслив, зокрема, роль директора Пулковської обсерваторії академіка О. В. Струве в справі створення Одеської астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

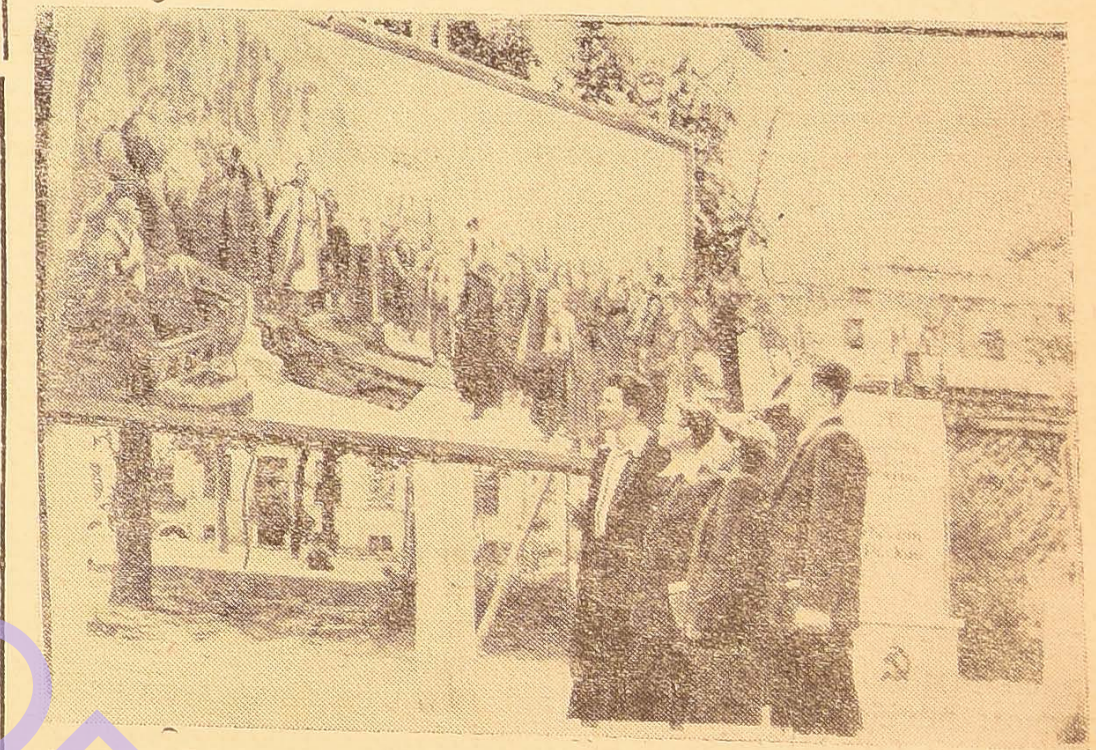
Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

В доповіді проф. Д. В. Певського (Київ) було докладно висвітлено історію і сучасну діяльність астрономічної обсерваторії Київського державного університету ім. Шевченка. В змістовних доповідях проф. В. П. Цесевича і доц. Я. Ю. Корпуна було яскраво охарактеризовано життя і діяльність видатного українського винахідника і конструктора Йосипа Андрійовича Тимченка, який працював біля 40 років механіком Одеського університету.

Конференція викликала великий інтерес серед гостей — членів Всесоюзного астрономічного товариства—і студентів.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

Р. Л. ДРЕЙЗЕН, науковий співробітник астрономічної обсерваторії.

На фото: студенти-історики оглядають репродукцію з картини, що відображає історичну подію — Переяславську Раду. Фото А. Туровського.

Студенти Одеського державного університету під час перебування в гостях у кишинівських друзів. Фото В. Кият'юка.

Про сторінках вузівських Газет

Всі народи нашої країни з величезним патріотичним піднесенням зустрічають велике національне свято — 300-річчя воз'єднання України з Росією. Цій видатній події присвячені сторінки багатотиражних газет радянських вузів.

В газеті найкращого вузу нашої країни «Московський університет» надрукована сторінка «В столиці Советской України». Вона розповідає про те, як під час зимових канікул велика делегація студентів МДУ — учасників художньої самодіяльності побувала в столиці Радянської України, в гостях у друзів — студентів Київського університету. Учасники поїздки розповіли про свої враження. Всі виступаючі підкреслюють, що перебування в Києві ще більше зміцнило давню дружбу між колективами найстаріших університетів країни — Московського університету ім. М. В. Ломоносова і Київського університету ім. Т. Г. Шевченка.

Газета Саратовського державного університету ім. М. Г. Чернишевського «Сталінець» присвятила першу сторінку одного з своїх номерів 300-річчю воз'єднання України з Росією. «Огромные успехи в развитии экономики и культуры Украины — відзначає газета, — достигнуты в результате кровной, нерасторжимой дружбы двух великих братских народов — русского и украинского. Ныне русский и украинский народы уверенно идут вместе со всеми братскими народами нашей великой Родины под водительством Коммунистической партии вперед по пути к коммунизму».

Передову статтю «Выдающееся историческое событие» друкує газета Ростовського державного університету ім. В. М. Молотова.

Сторінка газети Воронежського держуніверситету «За научные кадры», присвячена 300-річчю воз'єднання України з Росією,

озаглавлена «Великая дружба народов». Газета вміщує портрет Богдана Хмельницького, фотографії Київського державного академічного театру опери і балету ім. Т. Г. Шевченка, площі ім. Богдана Хмельницького в місті Переяслав-Хмельницькому, знімок залу, присвяченого Україні, в Московському історичному музеї.

Громадськість Киргизького державного університету також широко відмічає національне свято народів нашої країни. Про це пише університетська газета «За сталинские научные кадры». У великому актовому залі відбулися урочисті збори, присвячені цій знаменній даті. З великим святковим концертним виступом учасники художньої самодіяльності. В університеті була проведена наукова конференція, присвячена воз'єднанню України з Росією, на якій з цікавими доповідями виступили студенти і викладачі історичного і філологічного факультетів. Викладачі і аспіранти виступають на підшефних підприємствах і в школах міста Фрунзе з лекціями про велику співдружність українського і російського народів, історичне значення воз'єднання України з Росією. Бібліотека Киргизького університету організувала виставку, присвячену знаменній даті. В «Литературной страничке» газети «За сталинские научные кадры» надруковано вірш студента А. Битюкова «Великая радость», вірш Максима Рильського в перекладі з української мови на киргизьку, оповідання студентки Соколовської про поїздку в столицю сонячної України — «По Киеву».

Колектив Київського ордену Леніна політехнічного інституту теж гідно відзначає видатну історичну подію. Як пише в передовій статті газета «За радянського інженера», в інституті була створена спеціальна комісія по підготовці до свята. В університеті відбулися зустрічі з українськими письмен-

никами. На кафедрах проводились теоретичні співбесіди, присвячені видатній історичній даті.

З великим патріотичним піднесенням відзначають знаменну дату студенти і викладачі Харківського державного університету ім. О. М. Горького. Як пише університетська газета «Сталінець», на факультетах відбулися урочисті мітинги і збори, присвячені постанові ЦК КПРС, Ради Міністрів Союзу РСР і Президії Верховної Ради СРСР про 300-річчя воз'єднання України з Росією. В університеті оформлені виставки, проводяться лекції, доповіді і бесіди, присвячені великому святу. В лютому відбулась наукова сесія та наукові конференції на історичному, філологічному та економічному факультетах, де прочитані доповіді про дружбу братніх російського і українського народів.

Готується до друку ювілейний збірник «Учених записок» університету. В університеті відбулася зустріч з російськими письменниками — лауреатами Сталінської премії Василем Ажаєвим і Михайлом Луконіним.

Газета Чернівецького державного університету «За сталінські кадри» повідомляє про підготовку до наукової сесії, яка буде проведена в університеті на ознаменування великої історичної дати — 300-річчя воз'єднання України з Росією.

Номер газети «Радянський студент», присвячений видатній історичній даті, вийшов у Львівському політехнічному інституті. В дні славного ювілею, як пише газета, численний колектив студентів, викладачів та службовців інституту сповнений бажання докласти всіх зусиль до того, щоб ліквідувати наявні недоліки, досягти нових успіхів у справі підготовки висококваліфікованих спеціалістів для нашої любимої Батьківщини.

Назустріч великому святу

На відзначення 300-річчя воз'єднання України з Росією на філологічному факультеті на всіх курсах прочитані спецкурси і проводились спецсеминари, на яких студенти познайомились з літературними зв'язками українських і російських письменників.

Українських і російських письменників завжди поєднувала і поєднує спільність тем, ідей, спільність жанрів та художніх особливостей.

Українська література розвивалась і міцніла під могутнім впливом російської прогресивної літератури. Ці зв'язки ще більш зміцнили в радянський час.

Ознайомленню саме з цими матеріалами допомогли спец-

курси і спецсеминари, проведені на відповідні теми. Зокрема на III курсі українського відділу було прослухано спецкурс «Маяковський і українська література». Спецкурс познайомив студентів з безпосереднім зв'язком Маяковського з Україною, з могутнім впливом творчості Маяковського на розвиток української радянської літератури. Спецкурс підкреслив також розвиток традицій Маяковського в творчості українських письменників: Тичини, Бажана, Малишка, Сосюра та інших письменників. Одночасно на III курсі було проведено семінари на тему «Російсько-українські літературні зв'язки». На цих семінарах були прочитані доповіді на теми: «Франко і Некра-

сов», «Коцюбинський і Горький», «Леся Українка і Горький», «Васильченко і російська література», «Чехов і Коцюбинський», «Російсько-українські театральні зв'язки» та інші.

На V курсі на теми літературних зв'язків, на тему воз'єднання українського та російського народів ряд студентів написали дипломні роботи, зокрема Д. Кошлак — на тему: «Образ Б. Хмельницького в художній літературі», В. Фашенко — на тему: «До питання про реалізм Л. Толстого і П. Мирного» та інші.

Така ж робота була проведена і на інших курсах, зокрема в наукових гуртках.

Н. Заверталюк.

Відмінними успіхами в навчанні і громадській роботі зустрічає день всенародного свята — воз'єднання України з Росією — студентка хімічного факультету І. Голобородько.

Фотоетюд В. Кип'яткова і А. Туровського

В Никитском ботаническом саду

Пальма, лотос и банан —
Сочной зелени каскад.
Флора всех далеких стран
Собралась в Никитский сад.
Под шатром густых ветвей
Много чудных есть кустов,
Замечательных аллей,
Удивительных цветов.
У бассейна дуб лесной,
Липа, ветви распустив,
Грабу машет головой

В окруженьи грустных ив.
Сквозь развесистый платан
Пробивается бамбук,
А канатами лиан
Все опутано вокруг.
Здесь магнолию листвою
Защищает мощный тисс,
Там красавец кипарис
Облака пронзил glavой.

В. ЮШКИН,

студ. III курса геол.-геогр. ф-та

ЦІКАВА ДИСКУСІЯ ПРО ЗМІСТ І ФОРМУ В МИСТЕЦТВІ

18 травня на філологічному факультеті за ініціативою факультетської партійної організації була проведена цікава дискусія про специфіку форми і змісту творів мистецтва, художньої літератури зокрема.

Під час підготовки до дискусії аспірантами кафедри філософії були прочитані лекції з питань марксистсько-ленінської естетики.

З цікавою доповіддю на дискусії виступив випускник філологічного факультету Р. Пашкевич. В ході дискусії виступили також випускники О. Шарупич, А. Слюсар, В. Фашенко, В. Худолєєв. Активну участь у підготовці і проведенні дискусії взяли аспіранти кафедр філософії, російської та української літератури О. Толстих, Д. Елькснер, В. Шаповалов.

Підсумки дискусії були підведені викладачами університету доцентом Бабайцевою і кандидатом філологічних наук Г. А. В'язовським.

Н. БУЧКО,

студ. I курсу філологічного ф-ту.

Література до 300-річчя воз'єднання України з Росією

В. Е. ШУТОЙ, Воссоединение Украины с Россией. К 300-летию. Госкультпросветиздат. Стр. 62. Цена 1 крб. 20 коп.
Брошура видана на допомогу лекторів і вміщує три лекції.
Лекція перша — Борьба украинского народа против иносземного поповления за воз'єднання з російським народом в єдиній російській державі.

Лекція друга — Визвольна війна українського народу (1648—1654 рр.). Історичне значення воз'єднання України з Росією.

Лекція третя — Перемога соціалістичної революції на Україні. Розквіт Радянської України.

М. БАЖАН, Дружба народів — дружба літератур. Держлітвидав України. Стр. 64. Цена 70 коп.

М. НОВИКОВ, Т. Г. Шевченко — полум'яний патріот і борець за дружбу народів. Держлітвидав України. Стр. 70. Цена 80 коп.

Гоголь і українська література XIX століття. Держлітвидав України. Стр. 168. Цена 4 крб.

Я. ГАЛАН, Оповідання. Вид-во «Молодь». Стр. 52. Цена 35 коп.

В. СТЕФАНІК, Публіцистика. Держлітвидав України. Стр. 112. Цена 2 крб. 10 коп.

В. о. редактора М. В. ПАВЛЮК.